

**Wijziging van de Wet toezicht trustkantoren 2018 in verband met maatregelen om trustdienstverlening in gevallen met hoge integriteitsrisico's te verbieden**

**VOORSTEL VAN WET**

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:  
Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodzakelijk is om spoedig maatregelen te treffen om het faciliteren van Russische geldstromen door trustkantoren te verbieden en andere maatregelen te treffen om trustdienstverlening met hoge integriteitsrisico's te verbieden;  
Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

**ARTIKEL I**

De **Wet toezicht trustkantoren 2018** wordt gewijzigd als volgt:

**A**

Artikel 1, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. Het begrip "doorstroomvennootschap" vervalt.
2. In de begripsomschrijving van "trustdienst" vervalt onderdeel c en worden de onderdelen d tot en met f geletterd c tot en met e.

**B**

Na artikel 3 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

**Artikel 3a. Verbod optreden als doorstroomvennootschap**

1. Het is eenieder met zetel in Nederland verboden om beroeps- of bedrijfsmatig gebruik te maken van doorstroomvennootschappen ten behoeve van een cliënt.
2. Onder doorstroomvennootschap wordt verstaan een rechtspersoon of vennootschap die tot dezelfde groep behoort als degene die gebruik maakt van deze rechtspersoon of vennootschap ten behoeve van een cliënt.

**C**

In artikel 5, eerste lid, wordt na "artikel 3, eerste tot en met derde lid" ingevoegd ", artikel 3a, eerste lid,".

**D**

Artikel 19 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid vervalt.
2. De aanduiding "2." voor de tekst vervalt.

## **E**

Na artikel 23 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

### **Artikel 23a. Verbod op dienstverlening bij betrokkenheid hoogrisicolanden**

1. Het is een trustkantoor verboden een trustdienst te verlenen indien cliënten, doelvennootschappen, uiteindelijk belanghebbenden van cliënten en uiteindelijk belanghebbenden van doelvennootschappen woonachtig of gevestigd zijn of hun zetel hebben in:
  - a. staten die op grond van artikel 9 van de vierde anti-witwasrichtlijn, in gedelegeerde handelingen van de Europese Commissie, zijn aangewezen als staten met een hoger risico op witwassen of financieren van terrorisme;
  - b. staten die door de Raad van de Europese Unie, op grond van de Conclusies van de Raad over de criteria en het proces voor de opstelling van de EU-lijst van niet-coöperatieve rechtsgebieden voor belastingdoeleinden (PbEU 2016, C 461), zijn aangewezen als jurisdicties die niet-coöperatief zijn op belastinggebied;
  - c. de Russische Federatie; of
  - d. de Republiek Belarus.
2. Een trustkantoor voldoet binnen drie maanden aan het eerste lid, gerekend vanaf het moment waarop een land is toegevoegd aan een lijst, als bedoeld in het eerste lid, onderdeel a of b.
3. Het eerste lid is niet van toepassing voor zover de identiteit van een cliënt, doelvennootschap, uiteindelijk belanghebbende van de cliënt of uiteindelijk belanghebbende van doelvennootschap overeenkomt met een rechtspersoon of natuurlijke persoon als bedoeld in de Sanctiewet 1977 en de op grond van de Sanctiewet 1977 vastgestelde regelingen en besluiten met betrekking tot het financieel verkeer. Na beëindiging van de omstandigheid, bedoeld in de eerste volzin, voldoet een trustkantoor binnen drie maanden aan het eerste lid, gerekend vanaf de datum dat de omstandigheid is beëindigd.

## **F**

Artikel 28 vervalt.

## **G**

De artikelen 29 tot en met 30a worden vernummerd tot 28 tot en met 30.

## **H**

Artikel 28 (nieuw) wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift wordt "trustdienst d" vervangen door "trustdienst c".
2. In het eerste lid wordt "onderdeel d" vervangen door "onderdeel c".

## **I**

Artikel 29 (nieuw) wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift wordt "trustdienst e" vervangen door "trustdienst d".
2. In het eerste lid wordt "onderdeel e" vervangen door "onderdeel d".

## **J**

In artikel 30 (nieuw) wordt "onderdeel f" vervangen door "onderdeel e".

## **K**

Artikel 33, eerste lid, komt te luiden:

1. Een trustkantoor verricht in aanvulling op paragraaf 4.2 verscherpt cliëntenonderzoek indien de zakelijke relatie of trustdienst naar zijn aard een hoger risico op witwassen of financieren van terrorisme met zich brengt.

## **L**

Artikel 36 vervalt.

## **M**

Aan artikel 55 wordt een lid toegevoegd, luidende:

3. Het eerste en tweede lid laten ten aanzien van degene op wie het tweede lid van toepassing is, onverlet de toepasselijkheid van de bepalingen van het Wetboek van Strafvordering.

## **ARTIKEL II**

In artikel 1, onder 2°, van de Wet op de economische delicten wordt in de zinsnede met betrekking tot de Wet toezicht trustkantoren 2018 na "3," ingevoegd "3a," en na "23," ingevoegd "23a," en vervallen "30a, en 36,".

## **ARTIKEL III**

1. Trustkantoren met zetel in Nederland die over een vergunning beschikken als bedoeld in artikel 6, eerste lid, van de Wet toezicht trustkantoren 2018, voldoen binnen zes maanden na het tijdstip van inwerkingtreding van artikel I, onderdelen B en E, van deze wet aan de artikelen 3a en 23a, eerste lid, onderdelen a en b, van de Wet toezicht trustkantoren 2018.
2. Trustkantoren met zetel in Nederland die over een vergunning beschikken als bedoeld in artikel 6, eerste lid, van de Wet toezicht trustkantoren 2018, voldoen binnen vier weken na het tijdstip van inwerkingtreding van artikel I, onderdeel E, van deze wet aan artikel 23a, eerste lid, onderdelen c en d, van de Wet toezicht trustkantoren 2018.

## **ARTIKEL IV**

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De minister van Financiën,

# **Wijziging van de Wet toezicht trustkantoren 2018 in verband met maatregelen om trustdienstverlening in gevallen met hoge integriteitsrisico's te verbieden**

## **MEMORIE VAN TOELICHTING**

### **ALGEMEEN**

#### *§ 1. Inleiding*

Dit wetsvoorstel verbiedt in een aantal gevallen het verlenen van trustdiensten en wijzigt daartoe de Wet toezicht trustkantoren 2018 (Wtt 2018) teneinde de integriteit van het financiële stelsel in Nederland te bevorderen. Met dit wetsvoorstel wordt een spoedmaatregel getroffen in het licht van de inval van Rusland<sup>1</sup> in Oekraïne en de ernstige schending van het internationaal recht. Na de militaire agressie van Rusland tegen Oekraïne besloot de Europese Unie onder andere individuele en financiële sancties op te leggen. Een van de doelstellingen van deze sancties is het beperken van geldstromen uit Rusland in de Europese Unie.<sup>2</sup> Dit wetsvoorstel verbiedt in aanvulling daarop de dienstverlening door Nederlandse trustkantoren ten behoeve van die geldstromen.

Met deze spoedmaatregel worden tevens enkele maatregelen voor de trustsector meegenomen die onderdeel zijn van het plan van aanpak witwassen.<sup>3</sup> Ook sluiten de verboden aan bij door het vorige kabinet aangekondigde maatregelen voor het tegengaan van belastingontwijking en belastingontduiking in Nederland.<sup>4</sup> Deze maatregelen waren al in een gevorderd stadium.

#### *§2. Hoofdpunten wetsvoorstel*

##### *§2.1 Inleiding*

Met ingang van 1 januari 2019 zijn de regels voor trustdienstverlening aanzienlijk aangescherpt met de Wtt 2018. Die aanscherpingen volgden op verschillende onderzoeken van DNB waaruit bleek dat de sector de integriteitsrisico's onvoldoende beheerste. Daarbij is de samenleving in 2015 geconfronteerd met de kwetsbaarheden van de trustsector door de onthulling van de Panama Papers. Uit deze gelekte stukken bleek dat verschillende Nederlandse trustkantoren betrokken waren bij het bedienen van malafide structuren. De onthullingen rond de Panama Papers en het onderzoek van de parlementaire ondervragingscommissie Fiscale constructies dat daarop volgde, hebben een belangrijke rol gespeeld in de verdere regulering van de trustsector.

Dienstverlening door trustkantoren gaat vaak gepaard met hoge integriteitsrisico's. Er worden diensten verleend aan internationale structuren

---

<sup>1</sup> In deze memorie van toelichting wordt de Russische Federatie aangeduid als Rusland.

<sup>2</sup> [https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/international-relations/restrictive-measures-sanctions\\_en](https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/international-relations/restrictive-measures-sanctions_en)

<sup>3</sup> Kamerstukken II 2019/20, 31477, nr. 51.

<sup>4</sup> Kamerstukken II 2017/18, 25087, nr. 188.

die vaak complex en ondoorzichtig zijn. Bovendien is de dienstverlening overwegend fiscaal gedreven. Dit brengt een hoog risico op betrokkenheid bij financieel economische criminaliteit met zich mee.

Bij de behandeling van de Wtt 2018 is aan het parlement toegezegd de trustsector nauwgezet te monitoren en steeds na te gaan of de getroffen maatregelen afdoende zijn. DNB, de toezichthouder op trustkantoren, heeft sinds deze wijzigingen in de Wtt 2018 in de jaarlijkse ZBO-verantwoording informatie opgenomen over de ontwikkelingen in de trustsector en het toezicht op de naleving van de nieuwe wetgeving.

De regelgeving voor trustkantoren heeft mede tot doel gebruik van de diensten voor witwassen te voorkomen. De afgelopen jaren is meerdere malen gebleken dat de aanpak van witwassen in Nederland te kort schiet. Om de aanpak te verbeteren en te intensiveren is het plan van aanpak witwassen opgesteld. In het kader van het plan van aanpak witwassen is DNB gevraagd eerder te rapporteren over de trustsector, dan bij de jaarlijkse ZBO-verantwoording. DNB heeft eind 2019 het "Toezichtbeeld trustkantoren 2019"<sup>5</sup> uitgebracht, waarin een eerste analyse is gedaan van de naleving van de striktere eisen die per 1 januari 2019 zijn ingevoerd voor de trustsector. DNB concludeert in het rapport dat de sector gedurende 2019 nog niet klaar was met het incorporeren van de nieuwe aangescherpte eisen. De belangrijke uitkomsten zijn verder dat er nog regelmatig tekortkomingen worden aangetroffen in de uitvoering van het verplichte cliëntenonderzoek en de vastlegging ervan. Ook is de vereiste 'due diligence' niet altijd aanwezig waardoor in sommige gevallen integriteitsrisico's niet in beeld zijn of lager worden ingeschat dan ze zijn. Soms wordt ook de effectiviteit van mitigerende maatregelen te laag ingeschat. Dit beeld is bevestigd in de ZBO-verantwoording over 2020.<sup>6</sup>

Gezien de incidenten in het verleden en het toezichtbeeld van DNB, is wetgeving voorbereid om bepaalde dienstverlening te verbieden. Dit betreft het aanbieden van doorstroomvennootschappen en trustdienstverlening met betrokkenheid<sup>7</sup> van derde-hoogrisicolanden of van landen die op de lijst staan van non-coöperatieve landen op belastinggebied.

Daarnaast nopen de ontwikkelingen rond de inval van Rusland in Oekraïne tot een aanvullend verbod tot dienstverlening door de trustsector in relatie tot Russische cliënten. Door de Europese Unie zijn verschillende sanctiepakketten afgekondigd in reactie op de schending van de soevereiniteit van Oekraïne, de geweldshandelingen en de schending van het internationaal recht door Rusland. De sancties hebben enerzijds tot doel het beleid van het Russische regime te veranderen en anderzijds om de oorlogsmachine te stoppen. Dit moet onder meer bereikt worden door de toegang tot de financiële markten voor Rusland te beperken en geldstromen vanuit of naar Rusland aan banden te leggen. Gezien de rol van Wit-Rusland in de geweldshandelingen door Rusland zijn vergelijkbare sancties ook van toepassing verklaard op Wit-Rusland.

Het meest effectief om gedragsverandering te bewerkstelligen is om de betrokken (rechts)personen of (rechts)personen die profiteren van het regime

---

<sup>5</sup> Zie bijlage 3 bij Kamerstukken II 2019/20, 31477, nr. 50.

<sup>6</sup> [https://www.dnb.nl/media/35piheql/zbo-verantwoording-2020\\_v6.pdf](https://www.dnb.nl/media/35piheql/zbo-verantwoording-2020_v6.pdf)

<sup>7</sup> Met "betrokkenheid" wordt bedoeld cliënten, doelvennootschappen, uiteindelijk belanghebbenden van cliënten en uiteindelijk belanghebbenden van doelvennootschappen uit de betreffende landen.

onder individuele sancties te plaatsen. De Europese Unie heeft deze maatregel daarom gericht ingezet. Als (rechts)personen op een sanctielijst worden gezet worden al hun tegoeden in de Europese Unie bevroren en mag niemand in de Europese Unie meer met hen zaken doen. Daarnaast zijn er verschillende sancties afgekondigd die meer generiek de toegang tot de financiële markten beperken voor de Russische staat en Russische bedrijven, de export van giraal en chartaal geld naar Rusland verbieden en Russen een limiet stellen voor storten van tegoeden op rekeningen bij Europese banken. Gezien de omstandigheden in Oekraïne en de handelingen van Rusland en de ingestelde sancties gericht tegen Russische geldstromen, heeft het kabinet gezien of aanvullende nationale regels mogelijk zijn om geldstromen van en naar Rusland te beperken. De directe investeringen vanuit Rusland in Nederland bedragen ongeveer 27 miljard euro, op basis van statistische gegevens van DNB. Deze middelen lopen vermoedelijk via zogenaamde bijzondere financiële instellingen (bfi's). Deze bfi's worden in de regel bijgestaan in hun zakelijke belangen door verschillende soorten dienstverleners. Een deel van de dienstverlening is aan banden gelegd met het plaatsen van een groot aantal (rechts)personen op sanctielijsten. Daarnaast hebben verschillende dienstverleners publiekelijk aangegeven ook andere Russische cliënten niet meer te bedienen. Het kabinet vindt dit een belangrijk signaal en wil waar dat kan ook wettelijk borgen dat omvangrijke Russische geldstromen niet door Nederlandse dienstverleners worden ondersteund. Het kabinet acht het in dat licht wenselijk om trustdiensten aan cliënten in Rusland en Wit-Rusland te verbieden. Trustdiensten zijn per definitie zakelijke diensten als het verzorgen van een postadres en administratieve werkzaamheden voor een rechtspersoon en het optreden als bestuurder voor een rechtspersoon. Veelal verlenen trustkantoren deze diensten aan complexe structuren. Deze typisch zakelijke dienstverlening acht het kabinet niet wenselijk aan partijen gevestigd in Rusland of met een uiteindelijk belanghebbende in Rusland. Het risico is te groot dat dit type dienstverlening op de een of andere wijze ten goede komt aan de Russische staat of aan (rechts)personen die op sanctielijsten staan.

Met het verbieden van deze dienstverlening verdwijnen de betrokken rechtspersonen niet direct. Het wordt deze partijen wel moeilijker gemaakt. Zij moeten zelf de administratie en het beheer van de rechtspersoon regelen of een andere dienstverlener vinden die een deel van de diensten, die niet kwalificeren als trustdiensten, overneemt. Het kabinet verwacht dat dit laatste in de huidige omstandigheden niet eenvoudig zal zijn, gezien het reputatierisico dat dergelijke dienstverleners daarmee kunnen lopen en het risico op overtreding van de sanctieregelgeving.

Het verbieden van trustdiensten aan cliënten in Rusland en Wit-Rusland is een van de maatregelen tegen Russische geldstromen door Nederland. Een deel van de personen en bedrijven uit Rusland die hun geldstromen door Nederland laten lopen, wordt niet bediend door (vergunde) trustkantoren. Het kabinet heeft daarom ook aandacht voor illegale trustdienstverlening, zowel vanuit bestuursrechtelijke als strafrechtelijke hoek.<sup>8</sup> Daarnaast is aandacht voor andere dienstverleners, zoals advocaten, notarissen, belastingadviseurs en accountants. Het verbieden van dienstverlening door deze partijen ligt ingewikkelder omdat de diensten door deze partijen niet altijd verband houden met zakelijke cliënten of omdat er bepaalde publieke belangen bij de dienstverlening zijn betrokken. Daarom strekt het verbod zich niet uit tot deze

---

<sup>8</sup> Zie voor de aanpak van illegale trustdienstverlening de brief van de minister van Financiën van 8 juli 2021, Kamerstukken II 2020/21, 32545, nr. 144.

partijen. Het kabinet is en blijft in gesprek met toezichthouders en branchepartijen over risico's bij bepaalde cliënten.

### *§2.2 Doorstroomvennootschappen*

Onder de huidige Wtt 2018 is het ten behoeve van een cliënt gebruik maken van een doorstroomvennootschap gekwalificeerd als een trustdienst.<sup>9</sup> Het gaat hierbij om rechtspersonen of vennootschappen die behoren tot de groep van het trustkantoor, die gebruikt worden om gelden "doorheen te laten stromen" voor fiscale doeleinden. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan dividenden of royalty's. Het ter beschikking stellen van een doorstroomvennootschap dient vooral fiscale doelen en leidt tot intransparantie.

Het vorige kabinet heeft al verschillende maatregelen genomen om belastingontwijking en -ontduiking in Nederland aan te pakken. Een van deze maatregelen is de invoering van een bronbelasting op renten en royalty's naar laagbelastende jurisdicties en in misbruiksituaties die op 1 januari 2021 in werking is getreden. Deze maatregel dient ertoe het risico van belastingontwijking door het verschuiven van (Nederlandse) belastinggrondslag naar laagbelastende jurisdicties te verkleinen. In de strijd tegen belastingontduiking en ontwijking is het echter onwenselijk dat er nog beroeps- of bedrijfsmatig doorstroomvennootschappen worden aangeboden in Nederland. Daarom is er met dit wetsvoorstel voor gekozen de trustdienst "*om ten behoeve van een cliënt gebruik te maken van een doorstroomvennootschap*" te schrappen en tegelijkertijd een algeheel verbod op te nemen in de wet voor het beroeps- of bedrijfsmatig gebruik te maken van doorstroomvennootschappen. Met deze maatregel wordt tevens uitvoering gegeven aan de motie-Omtzigt en Van Weyenberg.<sup>10</sup>

Er is voorzien in de mogelijkheid om bij ministeriële regeling vrijstelling te verlenen van het verbod. Bepaalde vormen van dienstverlening, zoals een stichting administratiekantoor, zouden voor een vrijstelling in aanmerking kunnen komen omdat de dienstverlening los staat van het verbod en de risico's die daarbij horen.

### *§2.3 Dienstverlening waarbij landen betrokken zijn die op de lijst van derde-hoogrisicolanden staan*

Op basis van de huidige Wtt 2018<sup>11</sup> dienen trustkantoren verscherpt cliëntenonderzoek te verrichten indien de cliënt, de doelvennootschap of de uiteindelijk belanghebbende van de cliënt of doelvennootschap woonachtig of gevestigd is of zijn zetel heeft in een door de Europese Commissie aangewezen staat met een hoger risico op witwassen of financieren van terrorisme. Op grond van artikel 9 van de vierde anti-witwasrichtlijn is de Europese Commissie bevoegd om middels gedelegeerde handelingen derde-hoogrisicolanden aan te wijzen. Het gaat hierbij om landen die in hun nationale wetgeving ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme strategische tekortkomingen vertonen, waardoor die landen een aanzienlijke bedreiging vormen voor het financieel stelsel van de Europese Unie.

Bij trustdienstverlening zijn vaak complexe structuren betrokken en worden tussen vennootschappen grote sommen geld verplaatst. Indien hier landen bij betrokken zijn met strategische tekortkomingen op het gebied van hun anti-

<sup>9</sup> Zie onderdeel c van "trustdienst" in artikel 1, eerste lid, van de Wtt 2018.

<sup>10</sup> Kamerstukken II 2018/19, 34566, nr. 11.

<sup>11</sup> Artikel 33, eerste lid, sub b, van de Wtt 2018.

witwasbeleid, stapelen de integriteitsrisico's zich op. De combinatie van trustdienstverlening met deze hoogrisicolanden zorgt voor onverantwoord hoge integriteitsrisico's. Daarom wordt met dit wetsvoorstel dienstverlening door trustkantoren verboden indien de cliënt, de doelvennootschap of de uiteindelijk belanghebbende van de cliënt of doelvennootschap woonachtig of gevestigd is of zijn zetel heeft in een derde-hoogrisicoland.

#### *§2.4 Dienstverlening waarbij landen betrokken zijn die op de lijst van non-coöperatieve landen op belastinggebied staan*

Trustdiensten zijn veelal fiscaal gedreven en vaak vindt er verplaatsing van grote vermogensbestanddelen plaats tussen vennootschappen binnen een structuur die het trustkantoor bedient. Daarom dienen trustkantoren bijzondere aandacht te hebben voor het risico dat hun diensten worden gebruikt voor belastingontduiking of belastingontwijking. In dat kader zijn structuren met betrokkenheid van landen die op de lijst van non-coöperatieve landen op belastinggebied staan,<sup>12</sup> op basis van de huidige wet een belangrijke indicator voor verscherpt cliëntenonderzoek.

Trustdienstverlening gecombineerd met structuren waarbij betrokkenheid is van landen die op de lijst van non-coöperatieve landen op belastinggebied staan, leidt tot een cumulatie van de fiscale integriteitsrisico's. Daarom wordt middels dit wetsvoorstel in dit kader een verbod ingevoerd. Het verbod ziet op dienstverlening aan cliënten, doelvennootschappen, uiteindelijk belanghebbenden van cliënten en doelvennootschappen uit landen die op de lijst van non-coöperatieve landen op belastinggebied staan.

#### *§2.5 Dienstverlening aan Russische en Wit-Russische cliënten*

Sinds de Russische inval in Oekraïne zijn er in internationaal verband verschillende sanctiepakketten afgekondigd. Zo zijn veel personen en bedrijven uit Rusland en Wit-Rusland op de (Europese) sanctielijsten geplaatst. De tegoeden van personen die op een sanctielijst staan worden bevroren. Het gaat daarbij niet alleen om directe tegoeden maar ook om tegoeden waarover een gesanctioneerde zeggenschap heeft. Dienstverlening aan personen of bedrijven die op een Europese sanctielijst staan is in beginsel mogelijk maar betaling voor die diensten vergt een ontheffing van de bevoegde autoriteiten. Inmiddels hebben de sancties geleid tot bevrozingen en meldingen van relaties met gesanctioneerde (rechts)personen door trustkantoren.<sup>13</sup> Met dit wetsvoorstel wordt het in algemene zin verboden om trustdiensten te verlenen aan cliënten die woonachtig of gevestigd zijn in Rusland of Wit-Rusland<sup>14</sup> of aan cliënten met een uiteindelijk belanghebbende die gevestigd is in Rusland of Wit-Rusland. Als niet-gesanctioneerde personen of ondernemingen uit Rusland of Wit-Rusland trustkantoren inschakelen gaat het om zakelijke dienstverlening, doorgaans fiscaal gedreven met daarmee gepaard gaande geldstromen. Gezien het regime in Rusland en Wit-Rusland is de kans daarbij reëel dat het gaat om personen of ondernemingen die profiteren van dat regime. In dat licht worden de integriteitsrisico's bij dienstverlening aan deze cliënten onverantwoord en onbeheersbaar geacht.

---

<sup>12</sup> Deze lijst is te vinden op: <https://www.consilium.europa.eu/nl/policies/eu-list-of-non-cooperative-jurisdictions/timeline-eu-list-of-non-cooperative-jurisdictions/>

<sup>13</sup> Brief van de Minister van Financiën d.d. 22 maart 2022, kenmerk 2022Z05414, te raadplegen op [www.tweedekamer.nl](http://www.tweedekamer.nl).

<sup>14</sup> In deze memorie van toelichting wordt de Republiek Belarus aangeduid als Wit-Rusland.

### *§2.6. Verhouding tot Sanctiewet 1977*

Het verbieden van bepaalde dienstverlening kan op gespannen voet staan met de Sanctiewet 1977 en daaronder vallende regelgeving. De Sanctiewet 1977 en daaronder vallende internationale sancties gaan er vanuit dat in geval een cliënt op een sanctielijst is geplaatst de tegoeden van de betrokkene worden bevroren en dienstverlening alleen mogelijk is op basis van een ontheffing. Tegelijk is het uitgangspunt dat de relatie wel aangehouden wordt en dus geen afscheid wordt genomen van de cliënt, omdat met het opzeggen van de cliëntrelatie mogelijk gelden beschikbaar komen voor een gesanctioneerde entiteit of persoon. Daarmee blijft zicht op de gesanctioneerde persoon en het betrokken vermogen. Deze spanning met een verbod op het aangaan van een zakelijke relatie speelt met name bij het verbod voor dienstverlening aan cliënten gevestigd in Rusland of Wit-Rusland, maar kan ook spelen bij een van de andere verboden.

Daarom wordt in het wetsvoorstel bepaald dat de verboden niet van toepassing zijn in het geval op de cliënt, de doelvennootschap, de uiteindelijk belanghebbende van de cliënt of de uiteindelijk belanghebbende van de doelvennootschap de sanctieregel van toepassing is. In dat geval wordt de cliëntrelatie aangehouden totdat de sanctieregelgeving niet meer van toepassing is en geldt vervolgens een periode van drie maanden om afscheid te nemen van de cliënt.

### *§3. Financiële gevolgen en regeldruk*

De structurele regeldruk voor trustkantoren zal afnemen door invoering van de voorgestelde maatregelen, nu diensten die op dit moment nog worden aangeboden en waarvoor verplichtingen gelden, in zijn geheel worden verboden. Op dit moment zullen trustkantoren veelal verscherpt cliëntenonderzoek verrichten in geval van het aanbieden van doorstroomvennootschappen of in geval van dienstverlening waarbij partijen betrokken zijn uit derde-hoogrisicolanden of landen die op de lijst staan van non-coöperatieve landen op belastinggebied. Deze verscherpte controle houdt in dat trustkantoren extra onderzoeksmaatregelen moeten treffen, naast het gebruikelijke cliëntenonderzoek. Door de invoering van de voorgestelde maatregelen zal dit niet meer het geval zijn, nu de betreffende diensten verboden worden. Door het verbod op deze diensten gelden ook de andere verplichtingen op grond van de Wtt 2018 niet meer, zoals het monitoren van transacties.

Wel zullen trustkantoren ter uitvoering van het verbod binnen hun huidige portefeuille moeten bekijken welke cliënten daaronder vallen. Naar verwachting zal dit niet veel extra werk opleveren, nu deze gegevens vastgelegd zullen zijn in de cliëntendossiers. Daarin staan alle benodigde gegevens (over uiteindelijk belanghebbenden, hoogrisicolanden, etc.) om een snelle doorlichting mogelijk te maken. De eenmalige regeldrukkosten als gevolg van de invoering van deze maatregelen zullen verder mede afhangen van het aantal cliëntendossiers dat per trustkantoor moet worden doorgelicht. Voor het doorlichten van dossiers wordt per trustkantoor aangenomen dat minimaal twee werkdagen en maximaal vijf werkdagen nodig zijn voor een compliancefunctie van twee fte, wat neerkomt op minimaal  $2 \times 2 \times 8$  uur = 32 uur en maximaal  $2 \times 40$  uur = 80 uur. Het uurtarief van de compliancefunctie is gemiddeld genomen 54 euro per uur. De eenmalige kosten voor het doorlichten van cliëntendossiers wordt hiermee geschat op tussen €1.728 en €4.320 per trustkantoor. Hiertegenover staat dat de lopende compliancewerkzaamheden en monitoring (zoals

bijvoorbeeld transactiemonitoring) voor deze dossiers gestopt kan worden. Daardoor zal de structurele afname van de regeldrukkosten als gevolg van de invoering van de verboden een veelvoud van de eenmalige toename van de regeldrukkosten bedragen.

Daarbij zal elke keer als een land op de landenlijst geplaatst wordt een doorlichting moeten plaatsvinden. Na inwerkingtreding van deze wet zullen veel trustkantoren naar verwachting de specifieke informatie in het kader van artikel 23a gaan bijhouden, waardoor het doorlichten van de dossiers sneller kan plaatsvinden. Iedere keer dat een nieuw land op de landenlijst wordt geplaatst voor het doorlichten van de cliëntendossiers en het beëindigen van de cliëntrelaties, zullen deze eenmalige regeldrukkosten optreden. Vervolgens zullen de structurele regeldrukkosten in de vorm van compliancekosten afnemen.

Momenteel zijn er 140 trustkantoren actief, waarmee het totaal aan eenmalige kosten in verband met de nieuwe maatregelen uitkomt tussen € 241.920 en € 604.800. Tegelijkertijd kunnen de lopende compliancewerkzaamheden, zoals verscherpte controles en transactiemonitoring, stoppen. Kortom, de nieuwe maatregelen leiden tot eenmalige doorlichtingskosten en tot verminderde structurele compliancekosten.

Een voorontwerp van het onderhavige wetsvoorstel is voor advies voorgelegd aan het Adviescollege Toetsing Regeldruk (ATR). ATR heeft geen opmerkingen gemaakt over de beschrijving van nut en noodzaak, afweging van minder belastende alternatieven en het in beeld brengen van de regeldrukkosten. Wel adviseert ATR om actieve hulp en ondersteuning te bieden bij het naleven van het geheel aan sanctiepakketten en verboden. DNB vertrekt op haar website informatie over de verplichtingen voor financiële instellingen in het kader van de sanctieregelgeving.<sup>15</sup> Ook heeft DNB een Leidraad Wwft en Sw opgesteld.<sup>16</sup> De AFM informeert de instellingen onder haar toezicht eveneens over verplichtingen in het kader van sancties. Daarnaast informeren DNB en AFM de financiële sector gezamenlijk over de stand van zaken van Europese sancties in zogeheten Sanctiealerts.

Het voorgestelde heeft geen financiële gevolgen voor het Rijk.

#### *§4. Uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid*

Het verbod op trustdienstverlening aan cliënten in Rusland of Wit-Rusland is aan DNB voorgelegd. DNB heeft geen opmerkingen gemaakt over de uitvoering of handhaving van het voorstel.

Ten aanzien van de bepalingen met betrekking tot doorstroomvennootschappen en dienstverlening waarbij landen betrokken zijn die op de lijst van derde-hoogrisicolanden of de lijst van non-coöperatieve landen op belastinggebied staan, heeft DNB in haar uitvoeringstoets het volgende aangegeven. Vanuit het perspectief van handhaafbaarheid heeft het de voorkeur van DNB dat trustdienst uit artikel 1 van de huidige wet (het ten behoeve van de cliënt gebruik maken van een doorstroomvennootschap) blijft bestaan en vergunningplichtig blijft. Dit zou dan gecombineerd kunnen worden met een verbod op het gebruik maken door trustkantoren van een

<sup>15</sup> <https://www.dnb.nl/actueel/nieuws-voor-de-sector/sector-nieuwsberichten-2022/wat-verwacht-dnb-dat-instellingen-doen-als-ze-een-sanctiehit-hebben/>

<sup>16</sup> <https://www.dnb.nl/media/dzicty20/leidraad-wwft-en-sanctiewet.pdf>

doorstroomvennootschap. Een dergelijke invulling zou naar het oordeel van DNB beter aansluiten bij de systematiek van de Wtt 2018.

Deze constructie is in de consultatie ook geopperd door een andere partij. Vanuit wetstechnisch oogpunt is het echter onwenselijk om een vergunningplicht voor een bepaalde activiteit in te regelen in een wet, om deze activiteit in dezelfde wet vervolgens te verbieden. Er wordt dan een vergunningprocedure in het leven geroepen op basis waarvan vervolgens niet gehandeld kan worden. Dit zorgt niet alleen voor onduidelijkheid, maar ook voor mogelijke onnodige lasten bij zowel instellingen als de toezichthouder. In dit wetsvoorstel is met de definiëring van doorstroomvennootschap wel getracht zoveel mogelijk te blijven bij de definitie van doorstroomvennootschap in de huidige wet.

Ten aanzien van partijen die mogelijk beroeps- of bedrijfsmatig doorstroomvennootschappen aanbieden of ter beschikking stellen en hiermee tegen het verbod in handelen, geeft DNB aan het voor haar lastig zal zijn hier alleen handhavend op te treden. In haar argumentatie wordt als uitgangspunt genomen de definitie van doorstroomvennootschap uit de wettekst voor consultatie. De definitie van doorstroomvennootschap is na de consultatie aangepast, waarmee veel van de praktische problemen die DNB noemt zich niet meer voordoen. Zo zal DNB niet meer hoeven vast te stellen of sprake is van (i) een 'economische activiteit', en (ii) gebruik dat niet tot doel heeft om te voldoen aan enige wettelijke verplichting.

DNB geeft ten aanzien van het verbod van artikel 23a aan dat zij verwacht een eenmalige en een doorlopende inspanning voor de handhaving van dit voorschrift te moeten uitvoeren. Zo zal er bijvoorbeeld eenmalig een controle onder trustkantoren moeten worden uitgevoerd om te bezien in hoeverre trustkantoren die cliënten in portefeuille hebben die onder deze bepaling vallen, dienstverlening aan deze cliënten beëindigen. DNB zal onder andere haar jaarlijkse uitvraag hiervoor gebruiken.

Tot slot geeft DNB aan dat het wenselijk is om een overgangstermijn in te regelen voor zowel artikel 3a als artikel 23a, eerste lid, onderdelen a en b. Hier is gevolg aan gegeven.

#### *§5. Consultatie*

Het verbod ten aanzien van dienstverlening aan cliënten die woonachtig of gevestigd zijn in Rusland of Wit-Rusland, is gezien de spoedeisendheid niet openbaar geconsulteerd. Deze maatregel is later toegevoegd aan maatregelen voor trustdienstverlening die al in voorbereiding waren. Die eerdere maatregelen zijn in de periode van 9 april 2020 tot en met 7 mei 2020 publiekelijk geconsulteerd. Dit betrof de bepalingen met betrekking tot doorstroomvennootschappen en dienstverlening waarbij landen betrokken zijn die op de lijst van derde-hoogrisicolanden en/of de lijst van non-coöperatieve landen op belastinggebied staan. Naar aanleiding van die publieke consultatie zijn acht reacties ontvangen, die allemaal openbaar zijn. De openbare reacties zijn afkomstig van Pellicaan Advocaten, Portunus Services en Develop Your Controls (DYC) B.V., Van Campen Liem, NVVTK, Holland Quaestor en drie particulieren.

Naar aanleiding van de consultatiereacties zijn de wettekst en de memorie van toelichting op een aantal punten aangepast. In het navolgende zullen de

ontvangen reacties, voor zover relevant voor dit wetsvoorstel, per thema worden beschreven en beantwoord.

#### *§5.1 Doorstroomvennootschappen*

De nieuwe definitie van doorstroomvennootschap heeft tot veel vragen geleid en is daarom aangepast. Vooropgesteld dient te worden dat dit wetsvoorstel trustdienst c, wat nu een vergunningplichtige activiteit is, verbiedt aan eenieder. De huidige definitie van doorstroomvennootschap dient als basis van het nieuwe verbod. Er is voor gekozen om de elementen "economische activiteit" en "wettelijke verplichting" uit de definitie te halen omdat deze elementen voor verwarring leken te zorgen. Het is immers niet de bedoeling meer of andere dienstverlening te verbieden dan op dit moment vergunningplichtig is. Wel is in artikel 5 Wtt 2018 toegevoegd dat het mogelijk is bij ministeriële regeling vrijstelling te regelen van het verbod.

Eén van de voorstellen die is gedaan in de consultatiereacties is om doorstroomvennootschap als vergunningplichtige activiteit te laten staan, en deze activiteit vervolgens te verbieden in de wet. Voor een reactie op punt wordt verwezen naar paragraaf 4, waar hierop is ingegaan.

Uit de laatste statistieken van DNB blijkt dat er in de trustsector nog maar vier doorstroomvennootschappen gebruikt worden. Dit vanwege de hoge integriteitsrisico's die trustkantoren zelf aan deze dienstverlening toekennen. Een bezwaar tegen het verbod van artikel 3a is dat het gebruikmaken van doorstroomvennootschappen in de illegaliteit zal verdwijnen. Bij het verbieden van activiteiten of diensten bestaat er altijd een kans dat er iets verdwijnt in de illegaliteit. De kans dat er echter een hele illegale markt tot stand komt voor het gebruik van doorstroomvennootschappen lijkt onwaarschijnlijk gezien de laatste statistieken van DNB.

Verschillende partijen hebben tot slot opgemerkt dat een overgangstermijn wenselijk is. Dit verzoek is opgevolgd; in artikel III van dit wetsvoorstel is een overgangstermijn van zes maanden opgenomen.

#### *§5.2 Dienstverlening waarbij landen betrokken zijn die op de lijst van derde-hoogrisicolanden en/of de lijst van non-coöperatieve landen op belastinggebied staan*

Over de verboden in het voorgestelde artikel 23a is in de consultatiereacties een aantal vragen gesteld. Voor de invoering van deze verboden is gekozen omdat blijkt dat de sector de integriteitsrisico's die gepaard gaan met haar dienstverlening onvoldoende beheerst. Op basis van de huidige wet dienen trustkantoren verscherpt cliëntenonderzoek te verrichten indien een zakelijke relatie of trustdienst naar zijn aard een hoger risico op witwassen of financieren van terrorisme met zich brengt. Deze maatregelen hebben echter niet tot het gewenste effect geleid en daarom wordt dienstverlening aan cliënten, doelvennootschappen, uiteindelijk belanghebbenden van cliënten en uiteindelijk belanghebbenden van doelvennootschappen woonachtig of gevestigd in derde-hoogrisicolanden en non-coöperatieve landen op belastinggebied, nu verboden. Dit is een stap verder dan hetgeen geldt op basis van de huidige wet; eerst was de dienstverlening onder strikte voorwaarden mogelijk, met dit wetsvoorstel wordt het verboden. Hiervoor is dus gekozen omdat de sector nog steeds niet op het integriteitsniveau is dat verantwoord is.

Nederland dient op basis van de Europese anti-witwasrichtlijn maatregelen te treffen om integriteitsrisico's op een passende wijze te beheersen en te beperken. Deze richtlijn is geïmplementeerd onder minimumharmonisatie, Nederland mag dus verder gaan dan de maatregelen zoals opgenomen in de richtlijn. Kortom, Nederland kan dienstverlening aan cliënten, doelvennootschappen, uiteindelijk belanghebbenden van cliënten en uiteindelijk belanghebbenden van doelvennootschappen woonachtig of gevestigd in derde-hoogrisicolanden en non-coöperatieve landen op belastinggebied verbieden. In de consultatiereacties is deze vraag expliciet gesteld.

In één van de reacties vraagt men zich af of er niet wordt gehandeld in strijd met het lex certa-beginsel door de verboden te verbinden aan dynamische landen lijsten. Het lex certa-beginsel is gebaseerd op het legaliteitsbeginsel. Dit beginsel komt er in de kern op neer dat de overheid slechts een sanctie kan opleggen indien hier een voldoende duidelijke wettelijke basis voor is. Indien partijen het verbod van artikel 23a niet naleven kan er bestuursrechtelijk worden opgetreden. Dit is helder neergelegd in de wet en daarom is er geen strijdigheid met het lex certa beginsel.

Indien een trustkantoor vooraf communiceert over het verbod van artikel 23a, bijvoorbeeld door dit op te nemen in haar algemene voorwaarden, dan zal tevens geen sprake zijn van rechtsonzekerheid in de contractuele relatie nu partijen weten dat de zakelijke relatie elk moment opgezegd kan worden indien bepaalde landen op de betreffende lijsten worden geplaatst.

Ook bij artikel 23a is door een aantal partijen opgemerkt dat de dienstverlening nu de illegaliteit in zal verdwijnen. Zoals eerder gesteld blijft dit altijd een risico. Dit zal echter goed gemonitord worden en indien er signalen zijn dat deze dienstverlening massaal in de illegaliteit wordt voortgezet dan zullen de nodige maatregelen worden getroffen.

Het argument dat deze dienstverlening juist bij trustkantoren belegd moet worden vanwege de integriteitsrisico's, gaat helaas niet meer op. Het vertrouwen dat de sector kennis heeft van de integriteitsrisico's en deze afdoende mitigeert is er niet volledig. Omdat de sector het lastig vindt om integriteitsrisico's te identificeren en te mitigeren is ervoor gekozen om bepaalde risico's helemaal buiten spel te plaatsen, door bepaalde vormen van dienstverlening te verbieden.

Verschillende partijen hebben opgemerkt dat een overgangstermijn wenselijk is. Dit verzoek is opgevolgd; in artikel III van dit wetsvoorstel is een overgangstermijn van zes maanden opgenomen.

## **ARTIKELSGEWIJS**

### **Artikel I** (*Wijziging Wet toezicht trustkantoren 2018*)

#### **Onderdeel A** (*wijziging artikel 1*)

Het begrip doorstroomvennootschap vervalt, omdat er een algeheel verbod wordt ingevoerd voor het beroeps- en bedrijfsmatig aanbieden van doorstroomvennootschappen. In het verlengde hiervan vervalt de trustdienst als bedoeld in onderdeel c, van de begripsomschrijving van trustdienst in artikel 1, eerste lid, Wtt 2018 en worden de onderdelen d tot en met f opnieuw geletterd tot onderdelen c tot en met e.

**Onderdeel B** *(nieuw artikel 3a)*

Met artikel 3a wordt het beroeps- of bedrijfsmatig gebruik maken van doorstroomvennootschappen ten behoeve van een cliënt verboden. Met dit verbod wordt de dienst die op dit moment nog vergunningplichtig is en beschreven is in artikel 1, eerste lid, onderdeel c, van de begripsomschrijving van trustdienst, verboden. Voor een inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar paragraaf 2.2 van het algemeen deel van deze toelichting.

**Onderdeel C** *(wijziging artikel 5)*

In artikel 5, eerste lid, wordt het nieuwe artikel 3a toegevoegd, zodat het mogelijk wordt om, net als voor de andere verboden in de Wtt 2018, vrijstelling te verlenen van het verbod om beroeps- of bedrijfsmatig gebruik te maken van doorstroomvennootschappen ten behoeve van een cliënt.

**Onderdeel D** *(wijziging artikel 19)*

Het eerste lid van artikel 19 vervalt omdat de trustdienst als bedoeld in onderdeel c, van de begripsomschrijving van trustdienst in artikel 1 van de Wtt 2018, (doorstroomvennootschap) wordt geschrapt.

**Onderdeel E** *(nieuw artikel 23a)*

Artikel 23a wordt ingevoegd om dienstverlening waarbij landen betrokken zijn die op de lijst van derde-hoogrisicolanden staan, op de lijst van non-coöperatieve landen op belastinggebied of bepaalde specifieke landen, te verbieden.

Er is sprake van een dynamische verwijzing naar de in de onderdelen a en b genoemde lijsten omdat die lijsten van tijd tot tijd geactualiseerd worden aan de hand van de meest recente inzichten. Dit betekent dat trustkantoren wijzigingen van deze lijsten in de gaten moeten houden. Voor de lijst van derde-hoogrisicolanden gold dit al omdat bij betrokkenheid van landen op die lijst op grond van de huidige wet al verscherpt cliëntenonderzoek verricht moet worden.

Artikel 23a, eerste lid, onderdelen c en d, bevat het verbod om diensten te verlenen aan cliënten gevestigd in twee specifieke landen, te weten Rusland en Wit-Rusland. Deze maatregel hangt samen met de inval door Rusland in Oekraïne en de rol die Wit-Rusland speelt bij deze inval. In de paragrafen 2.1 en 2.5 van het algemeen deel van deze toelichting is uitgewerkt waarom er aanleiding is om dienstverlening waarbij cliënten gevestigd in Rusland of Wit-Rusland betrokken zijn te verbieden.

Zoals in paragrafen 2.3 en 2.4 van het algemeen deel van deze toelichting is aangegeven, gaat het om gevallen waarbij de cliënt, de doelvennootschap of de uiteindelijk belanghebbende van de cliënt of doelvennootschap woonachtig of gevestigd is of zijn zetel heeft in één van die landen.

Het tweede lid van artikel 23a bevat een overgangstermijn voor de onderdelen a en b van het eerste lid. Op het moment dat een land wordt toegevoegd aan de betreffende lijsten, zal een trustkantoor dienen na te gaan of er diensten worden verleend die vanaf dat moment onder het verbod vallen. Trustkantoren hebben op grond van dit lid drie maanden de tijd om de betreffende dienstverlening te staken.

Het derde lid regelt een uitzondering op het verbod van dienstverlening in geval de betrokkene onder de sanctieregelgeving valt. De relatie moet dan aangehouden worden totdat de sancties zijn vervallen. Vervolgens geldt dat binnen drie maanden afscheid genomen moet zijn van de cliënt. Gedurende de periode dat de sanctieregelgeving van toepassing is, gelden uiteraard de beperkingen rond dienstverlening en de bevrozingsverplichtingen op grond van de sanctieregelgeving.

**Onderdeel F** (*verval artikel 28*)

Artikel 28 komt te vervallen omdat de trustdienst als bedoeld in onderdeel c van de begripsomschrijving van trustdienst in artikel 1 van de Wtt 2018, wordt geschrapt.

**Onderdeel G, H, I en J** (*wijziging artikelen 28, 29 en 30 (nieuw)*)

De artikelen 29 tot en met 30a worden vernummerd tot 28 tot en met 30, zodat de nummering van de artikelen rond het cliëntenonderzoek doorloopt.

In verband met het schrappen van de trustdienst doorstroomvennootschap en het wijzigen van de lettering van de trustdiensten in artikel 1, worden enkele technische wijzigingen aangebracht in de vernummerde artikelen 28, 29 en 30.

**Onderdeel K** (*wijziging artikel 33*)

Onderdeel b van artikel 33, eerste lid, komt te vervallen nu deze dienstverlening onder de verbodsbepaling van artikel 23a komt te vallen. Daarmee bestaat het eerste lid niet meer uit verschillende onderdelen.

**Onderdeel L** (*verval artikel 36*)

In verband met de invoering van het verbod van artikel 23a, eerste lid, onderdeel a, vervalt artikel 36. Dit omdat het treffen van bijzondere maatregelen bij dienstverlening met betrokkenheid van derde-hoogrisicolanden niet aan de orde zal zijn nu er een algeheel verbod voor dienstverlening geldt.

**Onderdeel M** (*wijziging artikel 55*)

Dit betreft een herstelbepaling. Het toe te voegen derde lid was abusievelijk vervallen bij de totstandkoming van de Wtt 2018. Het derde lid brengt met zich mee dat dat DNB ook aangifte mag doen en in dat kader informatie mag delen met het OM. Eenzelfde bepaling is opgenomen in de Wwft (art. 22, lid 3).

**ARTIKEL II** (*wijziging Wet op de economische delicten*)

De nieuwe bepalingen in de artikelen 3a en 23a van de Wtt 2018 worden strafbaar gesteld. Het betreft het verbod om beroeps- of bedrijfsmatig gebruik te maken van doorstroomvennootschappen ten behoeve van een cliënt. Daarnaast gaat het om het verbod van dienstverlening, waarbij landen betrokken zijn die op de lijst van derde-hoogrisicolanden staan, op de lijst van non-coöperatieve landen op belastinggebied of in geval van Russische of Wit-Russische cliënten. Aangezien de artikelen 28 en 36 van de Wtt 2018 vervallen, vervallen deze ook als strafbaar gestelde artikelen.

**ARTIKEL III** (*overgangstermijn artikelen 3a en 23a Wtt 2018*)

Het eerste lid regelt een overgangstermijn voor de nieuwe verboden in artikel 3a en 23a, eerste lid, onderdelen a en b, van de Wtt 2018. Op het moment dat deze onderdelen van de wet in werking treden, zullen trustkantoren activiteiten die voortaan onder deze verboden vallen, dienen te staken. Daarvoor zal onder meer een doorlichting van de bestaande dossiers dienen plaats te vinden. De betreffende partijen hebben trustkantoren al goed in beeld, vanwege de

verscherpte maatregelen die ze op basis van de huidige wet nemen. Trustkantoren krijgen zes maanden de tijd om de zakelijke relatie te beëindigen. Een termijn van zes maanden wordt redelijk geacht omdat dit partijen afdoende tijd geeft om de werkzaamheden af te ronden.

Op grond van het tweede lid geldt een afwijkende overgangstermijn voor de verboden in artikel 23a, eerste lid, onderdelen c en d, van de Wtt 2018. Gezien de spoedeisendheid geldt hier een termijn van vier weken. Screening van cliënten hierop moet snel kunnen plaatsvinden. Als er sancties gelden, moet dit immers ook direct plaatsvinden.

De minister van Financiën,